

El colom i el tudó

David Aguadé Vidal

En aquest número de Lo Floc us parlarem de dues espècies d’ocells que popularment són molt conegudes però que visualment són molt semblants, i que també mereixen tindre un article dedicat en aquesta revista.

Tant el colom o colom roquer (*Columba livia*) com el tudó (*Columba palumbus*) són dos ocells de la família *Columbidae* que aparentment poden resultar semblants però que es diferencien tant per l’hàbitat com pels seus costums.

El colom roquer segurament és una de les espècies d’ocells més presents arreu del món, però la distribució originària del qual es creu que només comprenia gran part d’Europa, Àsia i nord d’Àfrica. La seva gran extensió actual es deu bàsicament a la llarga història de domesticació d’aquest ocell i un posterior alliberament o escapament d’animals domesticats arreu del món; només als Països Catalans existeixen unes quinze

rares diferents d’aquesta espècie, fruit de molts anys de domesticació. Com molts ja sabeu, aquest ocell es caracteritza per ser de mida mitjana i presentar un pit arrodonit i un plomatge de color grisós amb dues bandes alars negres i unes tonalitats liloses-verdoses al costat del coll i uns ulls vermellosos. De totes maneres, fruit d’aquesta domesticació es poden trobar coloms de diferents colors i tipus de plomatge. Tot i que originàriament els coloms salvatges feien el niu en roques i penya-segats, actualment els coloms domesticats poden fer niu a pràcticament qualsevol racó de les ciutats. A Catalunya, aquesta espècie és resident i habita pràcticament a qualsevol part del territori, exceptuant zones muntanyoses amb poca densitat humana.

En canvi, el tudó és un ocell molt menys lligat a l’activitat humana. La diferència principal entre un tudó i un colom és la seva mida més gran i un cap petit en relació al cos; presenta, a

més a més, unes inconfusibles taques blanques als dos laterals del coll i a la part superior de les ales. És present només a Europa, el nord d’Àfrica i l’Orient Mitjà. L’hàbitat principal d’aquesta espècie, tot i que també es pot trobar en ciutats i parcs urbans, és molt més natural que els coloms ja que es troben en boscos, camps agrícoles i ocupant gairebé tot el territori català menys a les zones més altes dels Pirineus.

Un altre ocell semblant al colom i al tudó que podria portar a confondre’ls és la xixella (*Columba oenas*), amb un color semblant a les altres dues espècies però amb unes tonalitats més griseses i unes franges negres als extrems de les ales i la cua. A diferència del tudó, no té les marques blanques al costat del coll i, en canvi, sí que presenta uns reflexos verdosos. Aquest ocell és molt menys nombrós i el trobarem a casa nostra sobretot a les comarques més interiors de Catalunya lligat a zones rurals i essent pràcticament absent a les litorals. »

A l'esquerra, el colom roquer, de nom científic *Columba livia* i, a la dreta, el tudó, de nom científic *Columba palumbus*.
Fotos: David Aguadé Vidal.

Gírgola de panical

Jordi Escoda Salvadó

que ells n’han plegat a diferents zones d’Espanya com Castella, Extremadura o Andalusia. Fins i tot algú més experimentat podrà al·legar que n’ha plegat en diferents zones del Baix Camp, sempre associat a camps on hi creix el card girgoler (*Eryngium campestre*) durant la primavera i a la tardor. Però aquest bolet és un dels de més bona qualitat organolèptica que dels que es poden cultivar.

Entre el variat assortiment de bolets envasats que hi ha al mercat hi podem trobar les “setas de cardo”, amb gran disparitat de preus. El motiu de la diferència de preu és fàcil d’explicar: en la majoria de casos ens estan intentant vendre gat per llebre. Un pot d’autèntica gírgola de panical és força més car que un de gírgola d’arbre o orellana (*Pleurotus ostreatus*) que, tot i la seva semblança, és de qualitat inferior. El que cal fer a l’hora d’omplir el cistell és llegir el nom científic que posa obligatòriament en tots els pots.

Aquest bolet es pot cultivar de manera industrial tot i que és força complicat. Podem comprar directament el substrat preparat per començar a produir-ne seguint unes premisses de

La gírgola de panical, de nom científic *Pleurotus eryngii*.

temperatura i llum adequada. Els passos són fàcils d’explicar però no tan senzills de realitzar: primer s’ha d’agafar un substrat (palla triturada generalment) i s’hi ha d’introduir la “llavor” de fong i deixar que tot el substrat s’infecti pel fong, similar als fongs que ens creixen a la nevera quan tenim un formatge, una taronja o qualsevol producte massa temps. El substrat s’ha d’embalar per evitar la pèrdua d’humitat i deixar uns orificis per on creixeran els bolets. Passat el temps s’han de posar a la sala de producció i respectant les condicions de temperatura, humitat, llum i airejant-los aconseguirem que ens produeixin bolets. »